



บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การประเมินผลหลักสูตร สาขาการออกแบบตกแต่งภายใน ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเอกชน มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อประเมินผลหลักสูตรสาขาการออกแบบตกแต่งภายใน ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเอกชน โดยอาศัยแบบจำลองชิป (CIPP Model) โดยประเมินหลักสูตร 4 ด้านคือ

1. การประเมินบริบท เกี่ยวกับจุดมุ่งหมาย โครงสร้างและเนื้อหาสาระของหลักสูตร
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น เกี่ยวกับอาจารย์ นักศึกษา อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำรา สถานที่เรียน
3. การประเมินกระบวนการ เกี่ยวกับการดำเนินการเรียน กระบวนการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล
4. การประเมินผลผลิต เกี่ยวกับบัณฑิต (ผู้สำเร็จการศึกษา) ซึ่งรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยมีดังนี้คือ
 1. การศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง
 2. การกำหนดกลุ่มประชากร
 3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
 5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าทฤษฎีและเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร ตำรา บทความ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา การประเมินผลการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร องค์ประกอบของหลักสูตร และโครงสร้างของหลักสูตร สาขาการออกแบบตกแต่งภายใน เพื่อได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย

การกำหนดกลุ่มประชากร

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมกับหลักสูตรและกระบวนการใช้หลักสูตร สาขาการออกแบบตกแต่งภายในแบ่งตามกลุ่มดังนี้

1. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบตกแต่งภายใน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2538 ประกอบด้วย

อาจารย์ผู้สอน สาขาการออกแบบตกแต่งภายใน โดยใช้จำนวนทั้งหมด 15 คน
 นักศึกษาชั้นปีสุดท้าย สาขาออกแบบตกแต่งภายใน โดยใช้จำนวนทั้งหมด 38 คน
 ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศิลปบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ โดยได้จากการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน

2. มหาวิทยาลัยรังสิต สาขาวิชาการออกแบบภายใน คณะศิลปกรรม ปีการศึกษา 2538 ประกอบด้วย

อาจารย์ผู้สอน สาขาวิชาการออกแบบภายใน คณะศิลปกรรม โดยใช้จำนวนทั้งหมด 5 คน

นักศึกษาระดับชั้นปีสุดท้าย สาขาวิชาการออกแบบภายใน คณะศิลปกรรม โดยใช้จำนวน ทั้งหมด 45 คน

ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศิลปบัณฑิต คณะศิลปกรรม โดยได้จากการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน

3. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ภาควิชาการออกแบบตกแต่งภายใน คณะศิลปกรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2538 ประกอบด้วย

อาจารย์ผู้สอน ภาควิชาการออกแบบตกแต่งภายใน คณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยใช้จำนวนทั้งหมด 5 คน

นักศึกษาระดับชั้นปีสุดท้าย ภาควิชาการออกแบบตกแต่งภายใน คณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยใช้จำนวนทั้งหมด 33 คน

ผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรศิลปบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ โดยได้จากการสุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน

4. สถานประกอบการที่ดำเนินการเชิงธุรกิจที่มีความสัมพันธ์ และเกี่ยวข้องกับวิชาชีพทางสาขาการออกแบบตกแต่งภายใน โดยได้จากการสุ่มตัวอย่างจำนวน 40 แห่ง

ตัวอย่างประชากร

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษา จากมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต และมหาวิทยาลัยกรุงเทพ และสถานประกอบการที่ดำเนินการเชิงธุรกิจที่มีความสัมพันธ์ และเกี่ยวข้องกับวิชาชีพสาขาการออกแบบตกแต่งภายใน โดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

1. ผู้สำเร็จการศึกษา

1.1 ตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาจาก หลักสูตรศิลปบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2534-2537 ได้จากการสุ่มตัวอย่าง โดยการจับฉลาก ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน

1.2 ตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาจาก หลักสูตรศิลปบัณฑิต คณะศิลปกรรม ปีการศึกษา 2533-2537 ได้จากการสุ่มตัวอย่าง โดยการจับฉลาก ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน

1.3 ตัวอย่างประชากรที่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาจาก หลักสูตรศิลปบัณฑิต คณะศิลปกรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2535-2537 ได้จากการสุ่มตัวอย่าง โดยการจับฉลาก ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน

2. สถานประกอบการที่ดำเนินการเชิงธุรกิจที่มีความสัมพันธ์ และเกี่ยวข้องกับวิชาชีพสาขาการออกแบบตกแต่งภายใน ได้จากการสุ่มตัวอย่าง โดยการจับฉลาก ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 แห่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบประเมินความคิดเห็น โดยใช้แบบประเมินที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารผลการวิจัย ตำราเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมิน ตามแบบจำลอง ซิป (CIPP Model)

1.1 แบบประเมินสำหรับอาจารย์ผู้สอน สาขาการออกแบบตกแต่งภายใน ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเอกชน แบบเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ประเมิน

ตอนที่ 2 การประเมินหลักสูตรในด้านต่อไปนี้

- หลักสูตร
เรียน
1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรเนื้อหาสาระของ
 2. อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำรา สถานที่
 3. กระบวนการเรียนการสอน เกณฑ์การวัดและประเมินผล
 4. ผลผลิตของหลักสูตร (ผู้สำเร็จการศึกษา)

1.2 แบบประเมินสำหรับนักศึกษา สาขาการออกแบบตกแต่งภายใน ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเอกชน แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

- หลักสูตร
เรียน
- ตอนที่ 1. สถานภาพของผู้ประเมิน
 - ตอนที่ 2. การประเมินหลักสูตร ในด้านต่อไปนี้
 1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรเนื้อหาสาระของ
 2. อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำรา สถานที่
 3. กระบวนการเรียนการสอน เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1.3 แบบประเมินสำหรับบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษา สาขาการออกแบบตกแต่งภายใน ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเอกชน แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

- หลักสูตร
เรียน
- ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ประเมิน
 - ตอนที่ 2 การประเมินหลักสูตร ในด้านต่อไปนี้
 1. ความมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตรเนื้อหาสาระของ
 2. อาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา อุปกรณ์การเรียนการสอน ตำรา สถานที่
 3. กระบวนการเรียนการสอน เกณฑ์การวัดและประเมินผล

1.4 แบบประเมินสำหรับผู้ประกอบการที่ดำเนินงานเชิงธุรกิจ ที่มีความสัมพันธ์ และเกี่ยวข้องกับวิชาชีพ สาขาการออกแบบตกแต่งภายใน แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

- ตอนที่ 1. สถานภาพของผู้ประเมิน
- ตอนที่ 2. การประเมินหลักสูตรในด้านต่อไปนี้
 1. ผลผลิตของหลักสูตร (ผู้สำเร็จการศึกษา)

3. แบบประเมินมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ดังนี้คือ

- | | | |
|---|-------------|-------------------|
| 5 | หมายความว่า | เหมาะสมมากที่สุด |
| 4 | หมายความว่า | เหมาะสมมาก |
| 3 | หมายความว่า | เหมาะสมปานกลาง |
| 2 | หมายความว่า | เหมาะสมน้อย |
| 1 | หมายความว่า | เหมาะสมน้อยที่สุด |

4. นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยนพนธ์ตรวจแก้ไขและปรับปรุง

5. นำแบบประเมินให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน (รายชื่อดังปรากฏในภาคผนวก) เพื่อทำการตรวจทานและแก้ไขปรับปรุงให้ตรงตามเนื้อหา (Context Validity) ก่อนที่นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมาปรับปรุงเพื่อจัดสร้างแบบประเมิน ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้

5.1 เป็นอาจารย์ผู้สอนในสาขาวิชาการออกแบบตกแต่งภายใน และมีประสบการณ์การสอนไม่ต่ำกว่า 10 ปี

5.2 เป็นนักวิชาการทางการวัดและประเมินผลในระดับอุดมศึกษา

5.3 เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในด้านการออกแบบตกแต่งภายใน และเป็นเจ้าของสถานประกอบการที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการออกแบบตกแต่งภายใน พร้อมทั้งนำข้อเสนอแนะให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยาลัยนพนธ์ตรวจแก้ไขและปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง

6. นำแบบประเมินที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้ค่าความเที่ยงของแบบประเมินทั้งฉบับเท่ากับ 0.881 และเมื่อแยกเป็นรายด้านจะมีความเที่ยงของแต่ละด้านดังนี้

- | | |
|--|------------------------------|
| 1. ด้านความมุ่งหมายของหลักสูตร | มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.775 |
| 2. ด้านโครงสร้างของหลักสูตร | มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.926 |
| 3. ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร | มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.962 |
| 4. ด้านอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา | มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.956 |
| 5. ด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน ตำรา สถานที่เรียน | มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.628 |
| 6. ด้านกระบวนการเรียนการสอน | มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.948 |
| 7. ด้านเกณฑ์การวัดและประเมินผล | มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.883 |
| 8. ด้านผลผลิตของหลักสูตร | มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.973 |

7. นำแบบสอบถามมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งให้เหมาะสมเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ติดต่อกับมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพและมหาวิทยาลัยรังสิต และสถานประกอบการที่รับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาการออกแบบตกแต่งภายใน เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย โดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์วิทยาลัย

2. นำแบบประเมินหลักสูตร สาขาการออกแบบตกแต่งภายในไปแจกนักศึกษา อาจารย์ ผู้สอน ผู้ที่สำเร็จการศึกษา ผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจ ที่มีความสัมพันธ์ และเกี่ยวข้องกับวิชาชีพสาขาการออกแบบตกแต่งภายใน พร้อมทั้งเก็บแบบประเมินคืนด้วยตนเอง สำหรับผู้สำเร็จการศึกษาส่งและตอบรับคืนทางไปรษณีย์

3. ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะได้ชี้แจงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาความร่วมมือไม่ร่วมมือ ปัญหาด้านเวลา เป็นต้น

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบประเมินที่ได้คืนมาลงรหัสตัวเลขใน Coding Form แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for The Social Sciences) ซึ่งประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบประเมิน วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2, 3, 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ตอบในแต่ละข้อ แต่ละด้านของผู้ตอบแบบประเมินทุกคน นำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของความคาดหวังใช้ตามเกณฑ์ของจอห์น เบสต์ (John W. Best) ดังนี้

4.50-5.00	หมายความว่า	เหมาะสมมากที่สุด
3.50-4.49	หมายความว่า	เหมาะสมมาก
2.50-3.49	หมายความว่า	เหมาะสมปานกลาง

1.50-2.49 หมายความว่า เหมาะสมน้อย

1.00-1.49 หมายความว่า เหมาะสมน้อยที่สุด

3. นำผลของข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ และสรุปผลเพื่อนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง

4. สำหรับคำถามปลายเปิดนำมาเรียบเรียง และลำดับตามความถี่สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สูตรวัดความสอดคล้องภายในของครอนบาช (Cronbach) (ประคอง กรรมสุต, 2525:52)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left(1 - \sum \frac{S_i^2}{S_x^2} \right)$$

n คือ จำนวนข้อ

S_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_x^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนของผู้การทดสอบทั้งหมดหรือ

กำลังสอบของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของคะแนนของผู้รับการทดสอบทั้งหมด

สูตรที่ใช้ในการคำนวณค่าเฉลี่ย (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2518:12)

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{n}$$

\bar{x} คือ ค่าเฉลี่ย

fx คือ ผลรวมความถี่ของคะแนน

n คือ จำนวนข้อมูลหรือจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

สูตรที่ใช้ในการคำนวณค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญเรียง ขจรศิลป์, 2528:43) คือ

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{n} - \frac{(\sum fx)^2}{n}}$$

S.D. คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มประชากร

x คือ ค่าของข้อมูลแต่ละตัวหรือค่าของจุดกลางชั้นแต่ละชั้น

n คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมดของกลุ่มประชากร

f คือ ความถี่ของข้อมูลแต่ละชั้น



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย